

รายงาน

ภาวะและแนวโน้มสินเชื่อของสถาบันการเงิน

สายนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อ (Credit Conditions Survey) ซึ่งเป็น การสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ โดยสำรวจเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อสร้าง ความเข้าใจในการวิเคราะห์สินเชื่อที่ครบถ้วนและลึกมากยิ่งขึ้น คำถามในแบบสำรวจครอบคลุมทั้งด้านอุปทานของสินเชื่อ อุปสงค์ของสินเชื่อและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อในไตรมาสข้างหน้า

การสำรวจนี้ เริ่มสำรวจครั้งแรกในเดือนมกราคม 2551 ธปท.ได้ขอความร่วมมือจากธนาคารพาณิชย์ไทย สาขาธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จำนวน 25 แห่ง ซึ่งครอบคลุมสินเชื่อมากกว่าร้อยละ 90 ของสินเชื่อทั้งระบบ

รายงานฉบับนี้สามารถดูได้จาก <http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/BLP/Pages/index.aspx>

Disclaimer: รายงานฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย และไม่ได้สะท้อนความเห็นของ สถาบันการเงินใดสถาบันหนึ่ง คณะกรรมการนโยบายการเงินใช้ข้อมูลนี้เพื่อประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ในการวิเคราะห์ และประเมินภาวะเศรษฐกิจ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ: นางสาวรางคณา อิ่มอุดม ผู้บริหารทีม ทีมวิเคราะห์สันทะธุรกิจ โทร. 0-2283-6131
นางสาวรัชฎ์ลักษณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ เศรษฐกร ทีมวิเคราะห์สันทะธุรกิจ โทร. 0-2283-5646
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ สายนโยบายการเงิน
ที่อยู่ 273 ถนนสามเสน เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
เบอร์แฟกซ์ 0-2282-5082
เว็บไซต์ธนาคาร www.bot.or.th

รายงานผลการสำรวจภาวะการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ในไตรมาสที่ 4 ปี 2553 และแนวโน้มในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2554*

สรุปภาพรวม*

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 ความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน เพื่อลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และสะสมสินค้าคงคลังตามความต้องการของภาคธุรกิจ สำหรับภาคครัวเรือน ความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเป็นสำคัญจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและเงื่อนไขการกู้ที่เอื้ออำนวย ส่วนความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิต¹ และสินเชื่อภาคครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้น จากความต้องการจับจ่ายใช้สอยสินค้าจำเป็นทั่วไปและสินค้าคงทน ตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสนี้

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 โดยรวมไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อน สถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากขึ้นจากความกังวลต่อภาวะเศรษฐกิจ สภาพอุตสาหกรรม และธุรกิจ แต่ขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องผ่อนคลายมาตรฐานการให้สินเชื่อในระดับหนึ่ง เนื่องจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ทั้งจากสถาบันการเงินด้วยกันเองและทางเลือกในการระดมทุนของธุรกิจ โดยเฉพาะจากตลาดตราสารหนี้ ทางด้านมาตรฐานการให้สินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อนเช่นกัน

สำหรับแนวโน้มภาวะสินเชื่อในไตรมาสที่ 1 ของปี 2554 คาดว่าความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจทั้งจากธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ส่วนความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยจะลดลงเล็กน้อย ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน แต่สินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนเนื่องจากความเชื่อมั่นที่ปรับตัวดีขึ้นของผู้บริโภค สำหรับมาตรฐานการให้สินเชื่อ คาดว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการให้สินเชื่อจากไตรมาสก่อน สำหรับสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ แต่จะเพิ่มความเข้มงวดขึ้นเล็กน้อยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากความกังวลด้านคุณภาพของสินเชื่อ ขณะที่จะผ่อนคลายลงสำหรับสินเชื่อบัตรเครดิต

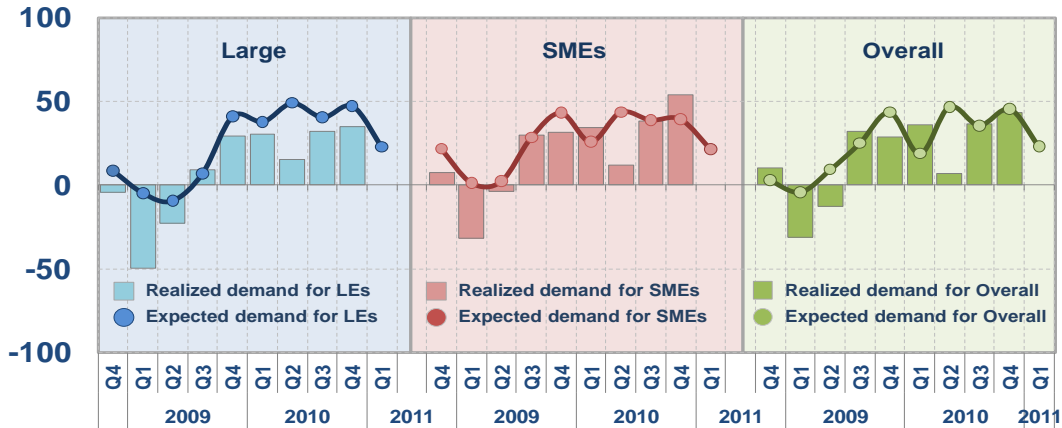
* ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เริ่มจัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อรายไตรมาส (BOT's Survey on Credit Conditions) ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2550 ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินต่างๆ ที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ สำหรับรอบการสำรวจเดือนตุลาคม 2553 ได้รับความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามจากสถาบันการเงินรวมทั้งสิ้นจำนวน 22 แห่ง ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย 14 แห่ง สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 5 แห่ง และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs) 3 แห่ง ครอบคลุมสินเชื่อมากกว่าร้อยละ 78 ของสินเชื่อทั้งระบบ การคำนวณค่า Diffusion Index (DI) จัดทำโดยการถ่วงน้ำหนักคำตอบ 5 ระดับตามสัดส่วนสินเชื่อในแต่ละประเภทของสถาบันการเงิน และหาผลรวมสุทธิของสัดส่วนที่ได้ถ่วงน้ำหนักแล้ว โดยถ้าค่า DI = -100 หมายถึงลดลงมากหรือเข้มงวดมาก, DI = 0 หมายถึงไม่เปลี่ยนแปลง และ DI = 100 หมายถึงเพิ่มขึ้นมากหรือผ่อนคลายมาก

¹ ผลการสำรวจนี้ไม่รวม Non-banks หรือสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร แต่ประกอบธุรกิจเป็นตัวกลางทางการเงินและมีการให้บริการด้านสินเชื่อ เช่น บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (KTC), บริษัท บัตรกรุงศรีอยุธยา จำกัด, บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน), บริษัท อีซี บาย จำกัด (มหาชน), บริษัท เจเนอรัล คาร์ต เซอร์วิส เซส จำกัด เป็นต้น

1. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจ (Loans or Credit Lines to Enterprises)

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจทุกประเภทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน จากการขอสินเชื่อเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (Fixed investment) เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) และเพื่อการสะสมสินค้าคงคลัง (Inventory build-up) โดยภาคธุรกิจที่ต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้นอยู่ในภาคตัวกลางทางการเงิน ภาคการผลิตโดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก และภาคการค้าส่งและปลีก เช่นเดียวกับไตรมาสก่อน

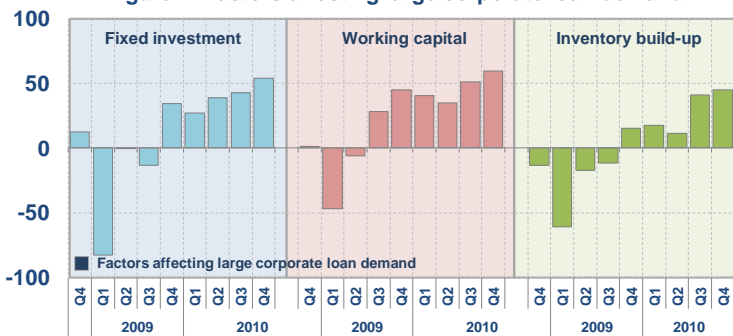
Figure 1: Demand for Corporate Loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

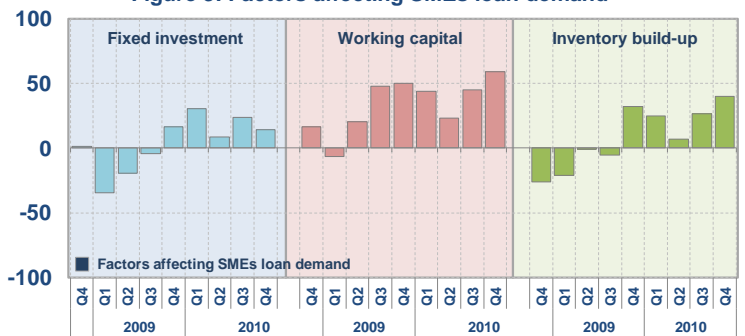
อย่างไรก็ดี ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความสามารถในการระดมทุนยังคงใช้แหล่งเงินทุนอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น การออกตราสารหนี้และการใช้เงินทุนภายในของบริษัท ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและย่อมพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินเป็นหลัก โดยมีอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนความต้องการสินเชื่อ เช่นเดียวกับไตรมาสก่อน

Figure 2: Factors affecting large corporate loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

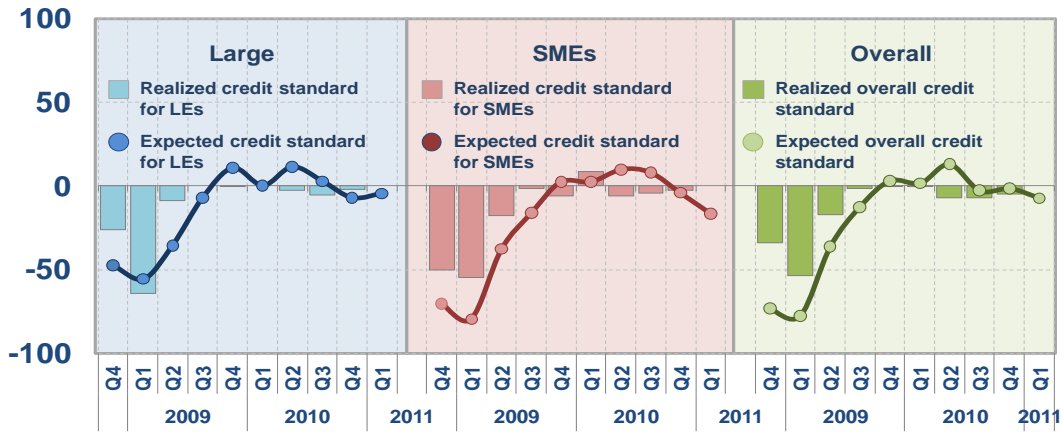
Figure 3: Factors affecting SMEs loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

มาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจของสถาบันการเงินในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 โดยรวมไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อน แม้ว่ามีปัจจัยที่สถาบันการเงินพิจารณาเพิ่มความเข้มงวดในมาตรฐานการให้สินเชื่อ ได้แก่ ความกังวล (Risk perception) ต่อภาวะเศรษฐกิจทั่วไป สภาพอุตสาหกรรมและธุรกิจ และด้านสภาพคล่องมีสัญญาณดีขึ้นบ้าง แต่ขณะเดียวกัน หากเข้มงวดเกินไปอาจเสียลูกค้าได้ เนื่องจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นทั้งจากสถาบันการเงินด้วยกันเอง และทางเลือกในการระดมทุนของธุรกิจ โดยเฉพาะจากตลาดตราสารหนี้และตลาดทุน

Figure 4: Credit Standards (Corporate Loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

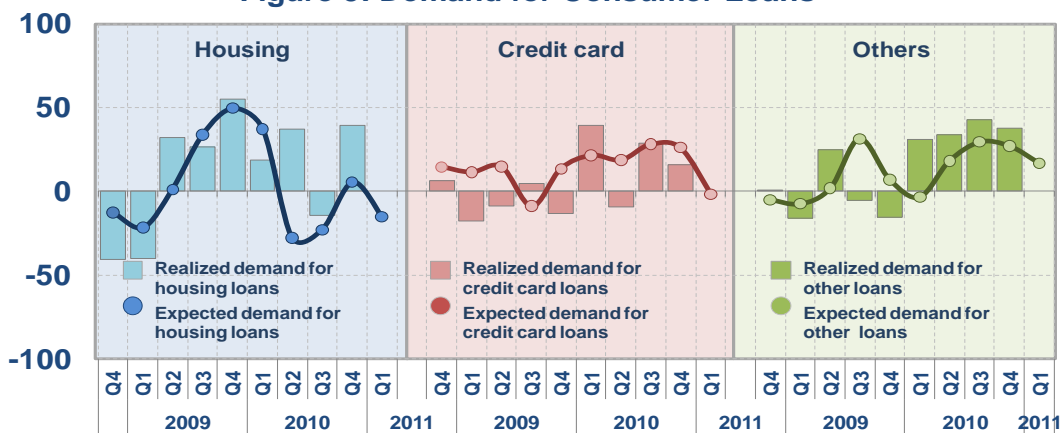
อย่างไรก็ดี แม้มาตรฐานการให้สินเชื่อโดยรวมไม่เปลี่ยนแปลง แต่สถาบันการเงินกำหนดเงื่อนไขการให้สินเชื่อที่แปรผันตามความเสี่ยง กล่าวคือ ปรับ margin ให้กว้างขึ้นและลดวงเงินสินเชื่อสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใด ยิ่งไปกว่านั้น หากเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันการเงินได้เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest charges) เพิ่มหลักประกันและเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้ ในทางตรงกันข้าม สถาบันการเงินผ่อนคลายนโยบายการให้สินเชื่อโดยปรับ margin ให้แคบลงสำหรับลูกค้าจัดชั้นปกติไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใด เพื่อรักษาลูกค้าภายใต้ภาวะการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ในส่วนของธุรกิจขนาดใหญ่ สถาบันการเงินยังลดค่าธรรมเนียมที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย

แนวโน้มภาวะสินเชื่อภาคธุรกิจไตรมาสที่ 1 ของปี 2554 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจทุกประเภทจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และคาดว่ามาตรฐานการให้สินเชื่อจะใกล้เคียงกับไตรมาสก่อนสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่เข้มงวดขึ้นเล็กน้อยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากความกังวลด้านคุณภาพของสินเชื่อ

2. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือน (Loans to households)

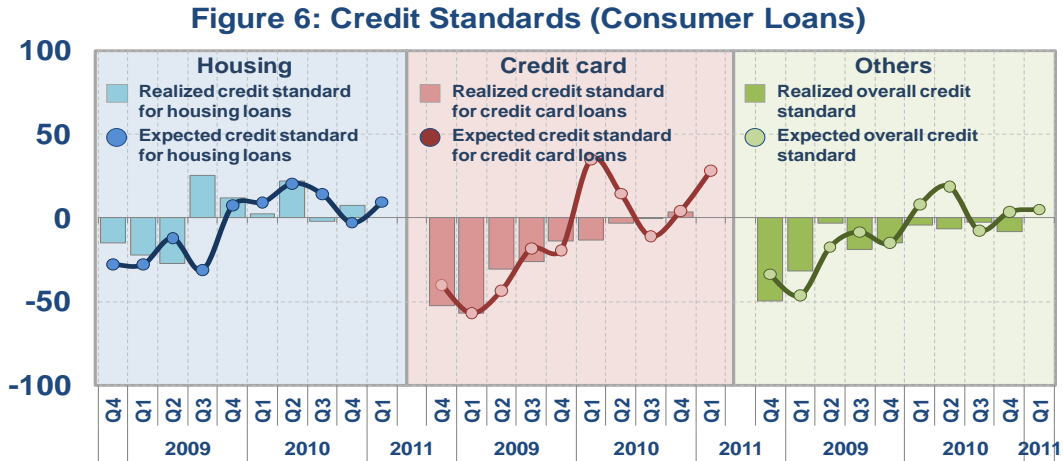
ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 ความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน โดยความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจากแนวโน้มตลาดอสังหาริมทรัพย์และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง ส่วนความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อภาคครัวเรือนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า จากความต้องการใช้จ่ายสิ้นค้าจำเป็นทั่วไปและสินค้าคงทนตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสนี้

Figure 5: Demand for Consumer Loans

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

มาตรฐานการให้สินเชื่อครัวเรือนทุกประเภทในไตรมาสที่ 4 ของปี 2553 โดยรวมไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อน แม้ว่าสถาบันการเงินมีปัจจัยให้เพิ่มความเข้มงวดในการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ จากความกังวลต่อแนวโน้มตลาดอสังหาริมทรัพย์ ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ และหลักทรัพย์ค้ำประกัน แต่ขณะเดียวกัน การแข่งขันที่สูงขึ้นจากสถาบันการเงินด้วยตนเองส่งผลให้ไม่สามารถเข้มงวดได้มากนัก สำหรับสินเชื่อบัตรเครดิต มาตรฐานการให้สินเชื่อยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อนแม้สถาบันการเงินเห็นว่ามียุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการผ่อนคลายเป็นขึ้นได้จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ดีต่อเนื่อง

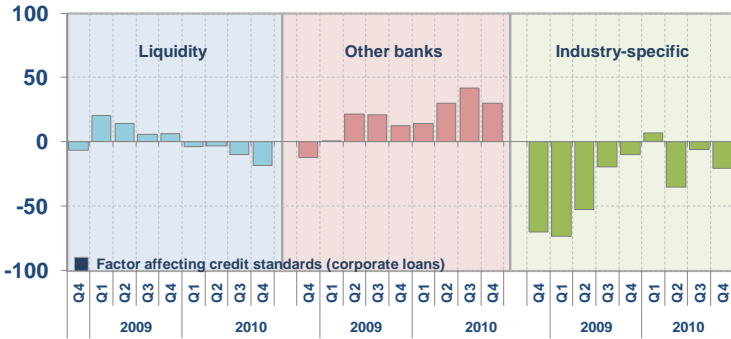
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

แนวโน้มภาวะสินเชื่อภาคครัวเรือนในไตรมาสที่ 1 ของปี 2554 สถาบันการเงินคาดว่าความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยจะลดลงเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตจะทรงตัวและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นที่ปรับดีขึ้นของผู้บริโภค โดยสถาบันการเงินคาดว่ามาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อภาคครัวเรือนอื่นๆ ไม่เปลี่ยนแปลงจากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่จะผ่อนคลายน้อยสำหรับสินเชื่อบัตรเครดิต

ทีมวิเคราะห์สนเทศธุรกิจ
(Economic Intelligence Team)
ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ
สายนโยบายการเงิน
มกราคม 2554

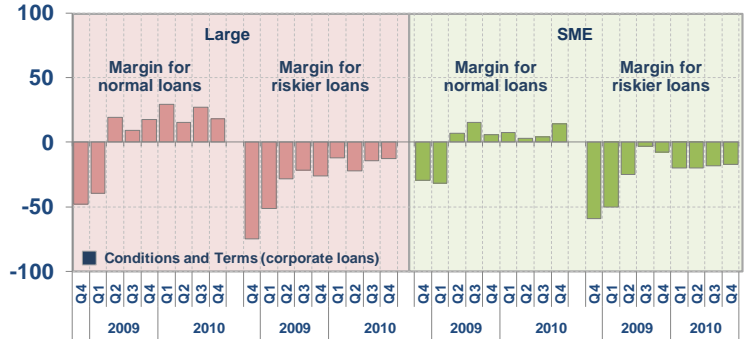
แผนภูมิแสดงรายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการสินเชื่อและมาตรฐานการให้สินเชื่อ

Figure 7: Factors affecting credit standards (corporate loans)

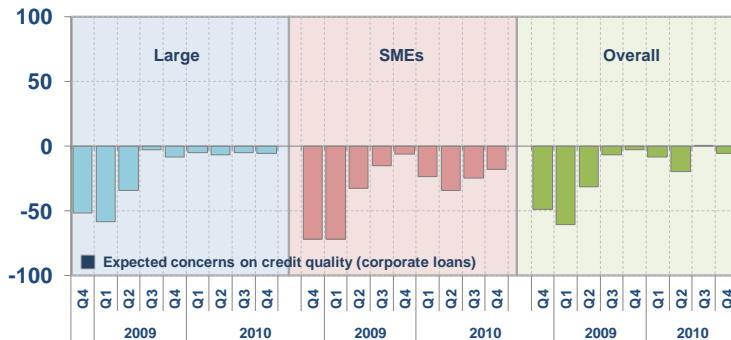
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

Figure 8: Conditions and Terms (corporate loans)

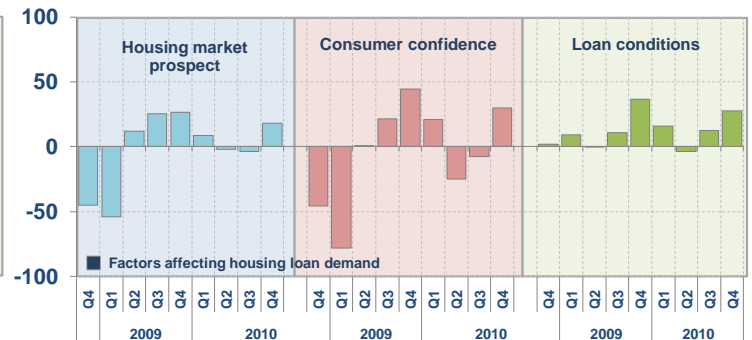
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

Figure 9: Expected concerns on credit quality (corporate loans)

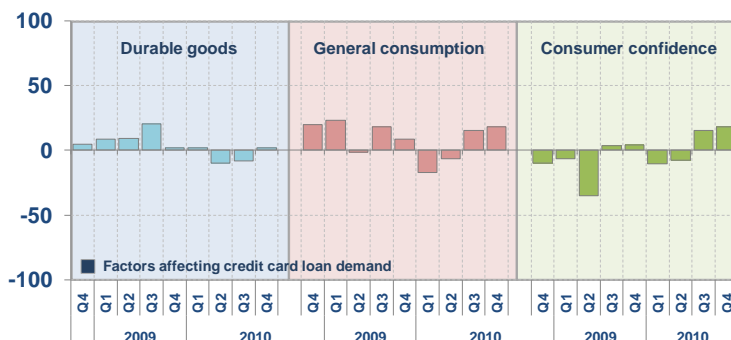
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

Figure 10: Factors affecting housing loan demand

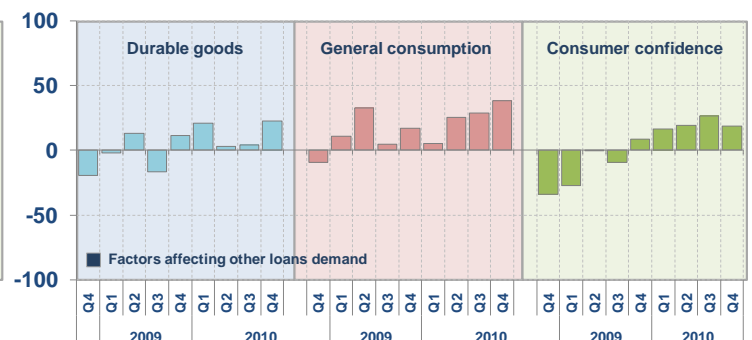
Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

Figure 11: Factors affecting credit card loan demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

Figure 12: Factors affecting other loans demand

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2011.

Figure 13: Factors affecting credit standards (housing loans)

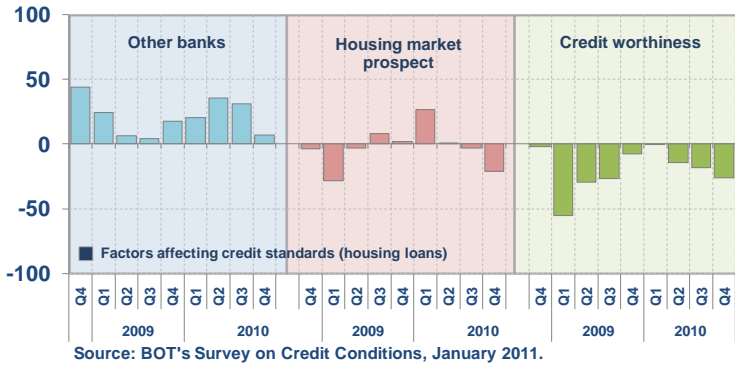

Figure 14: Factors affecting credit standards (credit card and other loans)

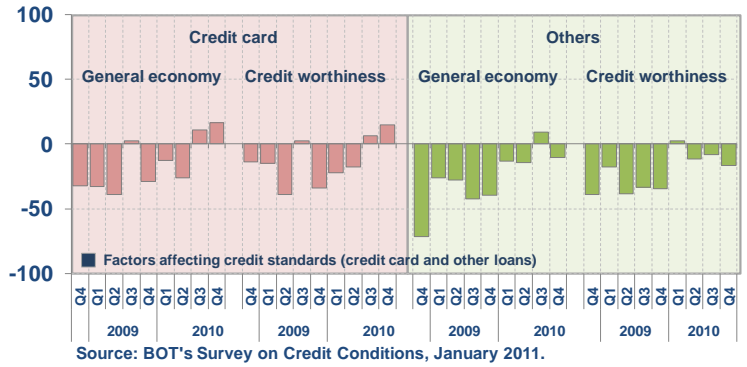

Figure 15: Conditions and Terms (consumer loans)

